

Školní program proti šikanování

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika šikany
3. Zmapování situace – analýza a evaluace
4. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
5. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků
6. Užší realizační tým
7. Společný postup pro vyšetření a řešení šikanování
8. Nápravná opatření
9. Primární prevence šikany
10. Ochranný režim
11. Spolupráce s rodiči
12. Školní poradenské služby
13. Spolupráce se specializovanými zařízeními
14. Podávání podnětů, stížností a oznámení

1. Úvod

Školní program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016).

Cílem programu je vytvořit ve škole prostředí, kde se žáci cítí bezpečně, sami se podílí na budování přátelských vztahů a k nežádoucímu chování zaujmají odmítavý postoj. Škola má ze zákona jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování na škole, tedy i šikany.

2. Charakteristika šikany

Šikana je jakékoliv chování ze strany žáka vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepřijemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese.

Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Držení situace v tajnosti

- většina obětí šikany a svědků se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti, bojí se někomu svěřit
- důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků

Důvod šikany

- jakákoli odlišnost žáka nebo pedagoga, např. fyzická zdatnost, vzhled, hmotnost, barva pleti, tělesná neobratnost, jazyková/komunikační bariéra, psychická odlišnost (bojácnost, přecitlivělost) apod.
- inteligence - snížení rozumových schopností, nebo naopak nadání
- socio-ekonomická odlišnost

Je důležité, aby pedagogové uměli rozpoznat a řešit počáteční stádia šikanování.

Podoby šikany

- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).
- Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

3. Zmapování situace - analýza a evaluace

Ve škole probíhá řada aktivit v rámci prevence vzniku šikany prostřednictvím výuky (obsaženo především v hodinách společenské výchovy, občanské výchovy, výchovy ke zdraví). Dále se uskutečňují školní i třídní projektové dny zaměřené na spolupráci mezi žáky a jejich vzájemný respekt.

Součástí preventivního působení je také zajištění pravidelných dozorů pedagogy nad žáky.

Případ šikanování se dosud na naší škole nevyskytl.

4. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

- V průběhu školního roku probíhají vzájemné hospitace pedagogů (v rámci jednotlivých předmětů), jejichž cílem je poskytnout zpětnou vazbu kolegovi o jeho stylu, metodách výuky, popř. prodiskutovat návrhy na změnu jeho reakcí na žáky apod.
- Součástí školy je speciálně pedagogické centrum, ve kterém pracují psychologové, kteří jsou k dispozici pedagogickým pracovníkům školy při řešení problémových situací (konzultace, odborné rady apod.)
- Ředitelka školy zajišťuje pro pedagogické pracovníky aktuální přehled vzdělávacích akcí. Vybraní pedagogičtí pracovníci jsou vysíláni vedením školy na tyto akce (semináře, školení, konference apod.) v souladu s aktuální potřebou školy. Informace ze vzdělávacích akcí jsou předávány ostatním na nejbližší poradě
- Spolupráce s metodičkou prevence v PPP (Žďár nad Sázavou)
- Předávání informací: pravidelně - na poradách
 - průběžně – kdokoli z pracovníků školy zaznamená jakékoli příznaky nevhodného chování žáků, ihned to sdělí třídnímu učiteli, výchovné poradkyni, metodikovi prevence a vedení školy

- Veškeré dokumenty k prevenci rizikového chování jsou uloženy ve sborovně školy u metodika prevence rizikového chování.
- Přehled programů primární prevence je k dispozici ve sborovně školy v kalendáři na příslušný školní rok

5. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

Škola je odpovědná v souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, školský zákon, v platném znění. Je povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu vytváří pedagogický pracovník prostředí, formy a způsoby jak šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

1. Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který je útočníkem, tak žáka, který byl obětí.
2. Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR.
3. Škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřežkažení trestného činu.

6. Užší realizační tým

- Ředitelka školy – Mgr. Vladana Jančíková
- Školní metodik prevence – PaedDr. Blanka Klapalová
- Výchovný poradce – Mgr. Markéta Štouračová
- Třídní učitelé

7. Společný postup pro vyšetření a řešení šikanování

7. 1. Stadia šikanování

- I. stadium: *ostrakismus* = mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen necítí dobře, ostatní ho odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají, dělají na jeho účet drobné legrácky, třída se rozdělí na tři části – oběť, agresor, neutrální jádro
- II. stadium: *fyzická agrese* = agresoři přitvrzují zábavu na úkor nejzranitelnějšího spolužáka, spolužáci si na něm odreagovávají nepříjemné pocity. V této fázi záleží na míře pozitivního zaměření třídy a na postoji žáků k šikanování. Stupňování agrese může být dáno nedostatečným řešením předchozích méně závažných situací.
- III. stadium: *vytvoření jádra* = ve třídě se vytvoří jádro agresorů, kteří začnou spolupracovat a systematicky šikanovat nejvhodnější oběti. Ostatní jsou rádi, že nejsou na místě oběti, tato šikana je stále skrytější.

- IV. stadium: *většina přijímá normy agresorů*, stanou se nepsaným zákonem. Dochází k těžkému ubližování, často se ve třídě objevuje slovník nadřazenosti a podřazenosti. Platí „buď si s námi, nebo proti nám“. I ukáznění žáci se začnou chovat krutě.
- V. stadium: *totalita* (dokonalá šikana) = všichni členové třídy přijímají násilí jako normu. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí. Jedni mají všechna práva, druzí práva žádná. Násilí se začíná považovat za normální.

Zvláštnosti u psychických šikan

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

7.2. Vnitřní vývoj šikanování

Školní šikanování má svůj zákonitý vnitřní vývoj. Znalost vnitřního vývoje šikanování nám umožňuje respektovat stupně obtížnosti řešení, diferencovat pomoc a promyšleně volit diagnostické a terapeutické postupy. V zásadě jsou tři hlavní důvody, proč potřebujeme v praxi pracovat se základním pětistupňovým schématem stadií:

1. Existuje zásadní rozdíl ve vyšetřování a dílčí pomoci u počátečního (tj. prvního, druhého a třetího) a u pokročilého stadia (tj. čtvrtého a pátého), kde už jde o *onemocnění* skupiny (patří odborné pomoci zvenčí). U prvních tří stadií nalezneme vhodné svědky a žáky ochotné spolupracovat na změně. Zatímco u čtvrtého a pátého stadia zůstáváme obvykle sami proti všem. Pro praxi první pomoci je dále důležité rozlišení dvou počátečních, tzv. rozptýlených stadií, kdy ještě ubližování slabším není řízeno, a třetího stadia, kdy již existuje skryté organizované jádro agresorů, které klade intervenci tuhý odpor. Řešení prvního a druhého stadia je nejsnadnější. V některých vhodných případech použijeme netrestající metodu (lze využít někdy i metodu usmíření a omluvy). Ve třetím stadiu, kdy se již formuje tzv. protiúdržavný systém, musí mít první pomoc speciální a v nějaké míře restriktivní charakter.
2. Celková práce se skupinou, která je klíčová pro zastavení *epidemie*, má svoje specifika pro každé stadium. První dvě rozptýlená stadia, kde se negativní proces rodí a nemá ještě kořeny, lze často zvládnout programy osobnostní a sociální výchovy, které reflektují šikanu. Intervence ve třetím stadiu však již vyžaduje specializovaný program proti šikaně. V případě, že skupina se nachází ve čtvrtém a pátém stadiu – normy šikanování jsou zakořeněny a protiúdržavný systém je v chodu, ji musíme nejdříve rozbít a vytvořit novou konstelaci žáků, která dává naději na úspěšnou nápravu.
3. Stadia šikany umožňují nastavit hranici možností různých odborníků kvalifikovaně pomoci. Odborníci prvního kontaktu zvládnou první, druhé a někdy i třetí stadium. Specialisté na šikanu jsou vybaveni pro řešení třetího, ale i čtvrtého a pátého stadia. S tím, že některé komplikované případy pokročilých šikan nevyřeší ani specialisté a lze pouze jen mírnit škody.

7.3. Varovné signály šikanování

a) Přímé varovné signály šikanování:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem

- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí

b) Nepřímé varovné signály šikanování:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit...

c) Rodiče žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem, zdržuje se doma
- nechce jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo), ztráta chuti k jídlu
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu např. „Nechte mě!“
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad
- zmínky o možné sebevraždě, stěžuje si na bolesti břicha, hlavy
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (např. opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze, hlásí ztrátu osobních věcí

7. 4. Postupy pro vyšetřování a řešení šikany

A) Postup při odhalení šikany / podezření na šikanu:

- 1) **Pedagogický pracovník** po informaci rodičů o podezření na šikanování nebo při svém podezření na základě určitých skutečností (informace jiného pedagoga, žáků atd.) informuje třídního učitele, který ihned zahájí spolupráci se školním poradenským pracovištěm. O postupu vyšetřování je veden vždy písemný záznam a jsou informováni rodiče.
- 2) **Domluvit se společně na dalších krocích** - každý případ je specifický a musí být zváženy všechny okolnosti případu, nutná ochrana osobních údajů (ŠMP, výchovný poradce, TU, psycholog SPC)
- 3) **Zjistit vše potřebné o dané situaci, zorientovat se, určit stadium šikany** (ŠMP, výchovný poradce, TU, psycholog), **u závažných** případů přizvat odborníky ze SVP, SPC, event. předat Policii ČR
- 4) **Ředitel školy** rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc specializovaných institucí, to je na **úseku školství** Středisko výchovné péče, speciálně pedagogické centrum, na **úseku zdravotnictví** pedopsychiatr, pediatr, dětský psycholog a zařízení, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči vč. individuální a rodinné terapie, na **úseku sociální péče** - oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Postup vyšetřování:

1) Rozhovor s obětí - v soukromí (ne před třídou ani nikým z žáků!)

- ujistit oběť o bezpečí, ochraně informací a vyřešení situace
- provede TU / ŠMP / VP

- nechat oběť mluvit, pak pokládat otevřené otázky, vše zapsat

2) Nalezení svědků - kdo na šikanu upozornil; spolužák kamarád; učitelé

- rozhovory - individuálně, ujistit o ochraně informací, zajištění bezpečí
- nejprve nechat svědky otevřeně o situaci promluvit, pak se teprve doptávat, vše písemně zaznamenávat

př. otázek: *Kdo je obětí a kdo agresorem? Kolik jich je? Kdo je iniciátorem? Kdo je aktivním účastníkem? Co, kdy a kde dělali agresori obětem? Jak dlouho to trvá?*

(TU, ŠMP, VP)

3) Rozhovor s agresorem - u rozhovoru musí být minimálně 2 pedagogičtí pracovníci

- agresor by neměl tušit, že se něco vyšetřuje = zaskočit ho, nedopřát mu čas na přípravu výmluvy

- agresor nesmí zjistit, co nám kdo řekl

- rozhovor - nechat agresora souvisle povídat (zaplete se do vlastní lži), vyžadovat vysvětlení rozporů v jeho monologu, sledovat verbální i neverbální projevy, tón hlasu...

- pokud je agresorů více, mluvit s každým zvlášť, neumožnit domluvu na výpovědi

4) Schůzka vedení školy, ŠMP, VP, TU - případ projednat, rozhodnout o opatřeních (ve vztahu k oběti, agresorovi, třídě)

5) Schůzka s rodiči agresorů - seznámit je s navrženými opatřeními, požádat o spolupráci, o průběhu sepsat zápis = podepíší všichni zúčastnění včetně rodičů!

6) Pozvat do školy rodiče oběti - ne ve stejnou dobu jako rodiče agresora

- stanovit opatření a další kroky

- o průběhu sepsat zápis = podepíší všichni zúčastnění

B) Postup při výbuchu skupinového násilí při pokročilé šikaně

1) Překonat šok pedagoga a bezprostředně zachránit oběť

- zastavit skupinové násilí

2) Přivolat pedagogy z vedlejších tříd a informovat ředitelku školy

- odvést oběť ze třídy

- ve třídě s agresory zůstává kolega z vedlejší třídy = musí zde být dozor!

3) Zabránit domluvě agresorů na výpovědi

- dozorující učitel ve třídě s agresory žákům nedovolí komunikovat mezi sebou, nebo je třída rozdělena do skupinek a ty se s učitelem rozmístí do volných učeben

4) Pomoc a podpora oběti

- při zranění přivolat lékařskou pomoc a co nejdříve informovat rodiče oběti

- není-li oběť zraněna, poskytneme psychickou pomoc, navodíme pocit bezpečí a opatrně zjišťujeme, co se stalo (jak, kdo..)

5) Nahlášení případu na policii

- musí být nahlášeno - jedná se o trestný čin!

6) Vlastní vyšetřování

- vyšetřování musí proběhnout ještě v ten den (jinak by se mohli agresori domluvit a zastrašit svědky)

- nejdřív rozhovor s obětí
- pak rozhovor se svědky - individuálně
- nakonec rozhovor s agresory – individuálně
-

Nikdy nesmí dojít ke konfrontaci oběti a svědků s agresory!

Při řešení by se škola měla vyvarovat těchto nevhodných postupů:

- přehlížení, bagatelizace agresivního nebo násilného chování
- odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama, „postavila se jí“
- nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli nebo se veřejně ihned na místě omlouvali
- vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně
- nedostatečného vyhodnocení závažnosti problému a z toho plynoucí volby neadekvátních postupů nebo nepřiměřeného trestu
- emotivního řešení problému (k řešení problému je třeba přistupovat věcně)
- agresivního řešení problému (např. násilím)
- příliš autoritativního řešení (např. zastrašováním nebo vyhrožováním), což může vést spíše ke zhoršení situace, případně ke skrytějším formám šikany, nebo i k jinému rizikovému jednání
- předjímání recidivy útočnicka
- řešení i méně závažného rizikového chování v součinnosti s policií (zbytečná kriminalizace útočnicka)
- automatického obviňování oběti
- vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany

8. Nápravná opatření

Dle materiálu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: „Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách“ a metodického dokumentu „Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách“ jsou k dispozici tyto možnosti:

- **výchovná opatření** (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy)
- **individuální výchovný plán agresora**
- **snížení známky z chování**
- **převedení do jiné třídy** (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí)
- **vyloučení ze školy, nelze použít** u žáka, který plní povinnou školní docházku
- **doporučení rodičům, aby dobrovolně umístili žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu**
- **podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí** k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

9. Primární prevence šikany

V prevenci proti šikanování musí spolupracovat všichni pracovníci školy a rodiče žáků. Základním opatřením pro prevenci šikany je Školní vzdělávací program, který má podpořit vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi žáky, mezi žáky a učiteli a vytvářet tak bezpečné klima školy.

Primární prevence v rámci třídního kolektivu

Třídní učitelé se zaměřují na činnosti rozvíjející pozitivní vztahy a především v třídnických hodinách provádějí zpětnou vazbu uplynulého období s rozbohem.

Žáci by měli být především seznámeni s následujícími oblastmi a měly by u nich rozvíjeny tyto dovednosti:

- Co je a co není šikana.
- Co je a co není „bonzování“.
- Jakým způsobem se zastat oběti.

- Jak vhodným způsobem vyhledat pomoc dospělého.

Primární prevence ve výuce

Všichni učitelé vnímají důležitost vytváření bezpečného prostředí ve škole. Soustředí se na rozvoj spolupráce a pozitivních vztahů. Témata týkající se prevence rizikového chování jsou začleněna do jednotlivých předmětů (podrobně v dokumentu Školní preventivní strategie v bodu 6. Prevence rizikového chování ve školních vzdělávacích programech.

Primární prevence v programech mimo vyučování

Do plánů školních výletů, lyžařských kurzů atp. zahrnout problematiku rizikového chování, sociálního citění a volně morálních vlastností žáků v mimoškolních aktivitách za účelem stmelení kolektivu a prezentace školy na veřejnosti.

10. Ochranný režim

- školní řád
- vnitřní organizační směrnice ředitelky školy
- plán dozorů
- BOZP a PO

11. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou seznámeni s programem prevence a řešením šikany ve škole prostřednictvím webových stránek školy (www.skoly-brezejc.cz). V rámci třídních schůzek třídní učitelé seznámí rodiče s obsahem webových stránek, informují rodiče o školním poradenském pracovišti, kam se rodiče mohou obracet v případě podezření na šikanování svého dítěte apod. Kontakty na pracovníky školního poradenského pracoviště jsou k dispozici na webových stránkách školy.

Spolupráce s rodiči je zajišťována formou třídních schůzek, dnů otevřených dveří a pravidelnými zasedáními školské rady. Pokud rodiče žádají ve škole pomoc, pedagog nereaguje nedůvěřivě či obranně. Nezlehčuje situaci, rodiče nechá mluvit a v klidu je vyslechne. Doptá se na potřebné informace a dále řeší dle potřeby s poradenským pracovištěm a vedením školy.

V případě výskytu šikany ve třídě jsou pozváni rodiče jednotlivých žáků do školy, kde celou záležitost projedná užší realizační tým (vedení školy, TU, VP, ŠMP, popř. další určení pedagogové). Poté je svolána mimořádná třídní schůzka, kde jsou rodiče všech žáků seznámeni s výsledky šetření a dalšími nápravnými kroky a opatřeními.

12. Školní poradenské služby

Pro žáky a rodiče je k dispozici školní poradenský a konzultační tým pro poskytování poradenských služeb ve škole, který tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé. Na odloučeném pracovišti – SPC ve Velkém Meziříčí jsou v případě potřeby řešení problémových situací k dispozici psychologové (poskytují konzultace, poradenství, krizové intervence).

- školní metodik prevence – připravuje minimální preventivní program školy, koordinuje jeho plnění, podílí se na aktivitách/akcích preventivního charakteru, provádí hodnocení plnění programu
- metodicky vede a podporuje pedagogy
- vyhledává aktuální, vhodné programy pro žáky, DVPP pro učitele
- předává aktuální informace pedagogům (porady, nástěnka, školní email)
- spolupracuje s odbornými poradenskými pracovišti, rodiči, žáky
- vede dokumentaci týkající se prevence rizikového chování

- výchovný poradce - spolupracuje s KPPP
 - zajišťuje všechny náležitosti související s volbou povolání
 - projednává výchovné problémy s rodiči, žáky, pedagogy
 - ve spolupráci s ŠMP sleduje a podchycuje projevy rizikového chování
- třídní učitel - mapuje klima třídy, zachycuje varovné signály
 - spolu s žáky vytváří pravidla třídy, vytváří bezpečné prostředí
 - podporuje rozvoj pozitivních sociálních vztahů mezi žáky, pracuje s třídním kolektivem

13. Spolupráce se specializovanými zařízeními

- Pedagogicko psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Vysočina, pracoviště Žďár n. Sázavou
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí
- Středisko výchovné péče Velké Meziříčí
- Policie ČR – Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina, Obvodní oddělení Velké Meziříčí
- Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina, odd. tisku a prevence
- Městský úřad (Odbor sociální věci) Velké Meziříčí
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- Dětský (odborný) lékař, ev. záchranná služba

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

V případě, kdy rodiče dítěte odmítají spolupracovat se školou (nereagují na výzvu školy, nedodržují požadované přístupy k dítěti a ke škole atd.) nebo je k řešení daného problému přizvána PČR, ředitel školy nebo jím pověřený pedagog osloví vždy kurátora pro mládež a ten pak postupuje v souladu se zákonem o rodině a zákonem o sociálně-právní ochraně dětí. Je možné využívat možnosti činnosti komise pro sociálně-právní ochranu dětí, kde je velký potenciál odborníků a ti mohou jak školám, tak OSPOD pomoci odborně šikanu řešit průběžně, např. i formou případové konference. Je nutno využít potenciál dostupných odborníků.

Doporučené složení komise:

psycholog (PPP)
 etoped (SVP)
 psychopediater
 pediatr
 pedagog
 sociální pracovnice
 kurátor pro mládež
 vedoucí OSPOD
 vedoucí Odboru školství

Středisko výchovné péče

- **poskytne** individuální péči o oběť agrese a agresora, která je velmi významným doplněním přímé terapeutické intervence ve třídě, jindy její nezastupitelnou alternativou, a to ve spolupráci s rodiči
- **doporučí rodičům** v případě potřeby internátní pobyt nezletilého ve **výchovném ústavu pro mládež**, ke kterému se vyjadřuje kurátor pro mládež. V případě, že rodiče pobírají dávky hmotné nouze, budou si moci podat žádost o mimořádnou pomoc u Úřadu práce (od 1.1.2012) za doporučení kurátora pro mládež.
- **spolupracuje** se školskými poradenskými zařízeními, t.j. Krajská pedagogicko-psychologická poradna Zlín, detašované pracoviště Valašské Meziříčí s oddělením sociálně-

právní ochrany dětí se školami – informace SVP dána základní škole nebo spolupráce na základě podnětu školy

Kontakty

Pedagogicko psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Vysočina,
pracoviště Žďár n. Sázavou

Veselská 35/43, 5901 01 Žďár nad Sázavou

metodik prevence: Mgr. Jitka Popelová

Tel.: 566 622 348, e-mail: popelova@pppaspcvysocina.cz

Středisko výchovné péče

Náměstí 79/3, 594 01 Velké Meziříčí

Tel. : 778 546 210, e-mail: svpvm@vuvm.cz

Oddělení sociálně - právní ochrany dětí

Náměstí 29/1, 594 01 Velké Meziříčí

Kurátor pro mládež

Mgr. Bronislav Strnad, strnad@velkemezirici.cz

Tel.: 566 781 018

Policie ČR

Zámecká 946, 594 01 Velké Meziříčí

e-mail : zr.oop.velkemezirici@pcr.cz

Tel.: 974 282 721

Tento program nabývá účinnosti dne 1. 6. 2020

Zpracovala: PaedDr. Blanka Klapalová, školní metodik prevence.....

Schválila: Mgr. Vladana Jančíková, ředitelka školy.....